N°. 230. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zaturdag 27 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, herinneren bij deze, ten versoeke van Zijne Excellentie den Heere Generaal der Infanterie, Opperbevelhebber dezer Vesting, den Ingezetenen en allen wien zulks verder moge aangaan, dat het is verboden, om de wegen langs den zoogenaamden *Bijvang, de Inundaat, langs de Rivier de Mark, voor de Waterpoort*, of op andere plaatsen binnen den verboden kring dezer vesting, met puin en grond, of op eenige andere wijze hoogsgmand, te verhoogen; met waarschuwing, dat door welgem. Z. Exc. de vereischte bevelen zijn uitgevaardigd om de overtreders te arresteren en naar bevind van zaken te straffen.

BREDA, den 25sten September 1834.

DE ROY, Vt.
Ter Ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische bladen behelzen niets bijzonder meldenswaardigs. Dezelve zijn meerendeels gevuld met de beschrijving van de vieting der September-dagen. Gisteren, den tweeden dag dier feestvieringen, hebben de vereenigingen van de voet- en handboogschutters naar den vogel geschoten, waarvoor heden de prijzen moeten uitgedeeld worden. Morgen zal er gratis voorstelling in den schouwburg wezen, een groot concert in de voormalige kerk der Augustijnen gegeven en des avonds een vuurwerk afgestoken worden. Vrijdag zal er eene groote wapenschouwing plaats hebben, waarbij detachementen van al de legerkorpsen moeten tegenwoordig zijn.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98¼; Nap. 88; Sp. perpet. 5 pCt. 39; 38¾; 3 pCt. 25½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten September.

Het ministerieel dagblad [illegible] dat het gouvernement noch van Madrid, noch van de Spaansche grenzen, iets belangrijks heeft vernomen. Het *Journal des Débats* bevestigt zulks, doch plaatst te gelijker tijd een betoog over het gewigt der financiele kwestie, en over den ijver, waarmede het Fransch gouvernement zich de belangen van de houders der Spaansche schuldbrieven heeft aangetrokken, dat geheel schijnt ingerigt om deze op het ergste voor te bereiden. De onafhankelijke dagbladen eindelijk geven hunne bevreemding te kennen, dat het ministerie, daar de tijdingen van Madrid naar Bayonne, zelfs over Sarragossa, binnen drie dagen worden overgebragt, en de telegraaf slechts twee uren noodig heeft om dezelve van de grenzen aan de hoofdstad mede te deelen, tot heden nog niets van de discussie die den 16den is geopend, zoude hebben vernomen. Het publiek stemt in zooverre hiermede in, dat men dit stilzwijgen voor een ongunstig voorteeken houdt, en onder anderen dezen morgen eene aanmerkelijke daling in den prijs der Spaansche fondsen verwachtte. Ter beurze echter vond men het gerucht verspreid, dat de HH. *Rothschild* vrij gunstige berigten hadden ontvangen, en ofschoon daarvan de inhoud niet bekend werd, had zulks eene zeer onverwachte rijzing ten gevolge.

Ook de dagbladen van Bordeaux en Bayonne deelen van het oorlogstooneel in het Noorden van Spanje niets belangrijks mede. Het bevestigt zich dat de insurgenten eenen vruchteloozen aanval op Tolosa hebben gewaagd, doch de bezetting heeft zich te weer gesteld, en van beide zijden is er slechts een gering aantal manschappen gesneuveld. Het bevelschrift van den generaal *Rodil*, waarnaar alle degenen die in verdenking staan van de partij van don *Carlos* aan te kleven, het Spaansch grondgebied moeten ruimen, wordt sints eenige dagen onmeedogend ten uitvoer gelegd, zoodat men gedurig te Behobie en andere Fransche grensdorpen geheele scharen van vlugtelingen, meestal vrouwen en kinderen ziet aankomen.

— De vreemde gezanten en alle de ministers zijn uitgenoodigd om het koninklijk gezin in de aanstaande week naar Fontainebleau te volgen. Er worden aldaar tot prachtige feesten toebereidselen gemaakt.

— Eenige der afwezige leden van het hof der pairs zijn verzocht om zich zoodra mogelijk naar de hoofdstad te begeven, uitnoodigende om tegenwoordig te zijn, wanneer het rapport der instructie over de onlusten van de maand April zal worden uitgebragt. Men begint zich van alle zijden te beklagen, dat zoo vele honderden betrokkenen in dit zoogenaamd *procès monstre* steeds te vergeefs naar beslissing wachten. Tijdens de benoeming van den maarschalk *Gerard* tot voorzitter van den raad, verspreidde zich het gerucht dat deze, aan den gewenschten uitslag van het regterlijk onderzoek twijfelende, eene amnestie had aangeraden, door welke men kosten en eer zoude sparen. De overige ministers hebben zich echter, gelijk men thans verneemt, hiertegen verzet, en de zaak zal den gewonen loop volgen.

— Te Lyon wil men weten, dat de werklieden, hoezeer de bij de wet gevorderde vergunning hun is geweigerd, zich op nieuw tot associatien beginnen te vormen.

— Op den 19den dezer is de graaf *Drouet d'Erlon*, met de overige hoofd-ambtenaren der kolonie, van Toulon naar Algiers vertrokken.

— Heden (23 *September*) waren genoteerd: 5 pCt. 104,85; 3 pCt. 76,55; Sp. perpet. 5 pCt. 37½; 3 pCt. 26¾; Cortes 42¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten September.

De *Staats-Courant* van heden houdt het besluit, door Z. M. den 23sten dezer genomen, waarbij aan den luitenant-generaal *D. J. de Eerens*, benoemd luitenant-gouverneur-generaal van Neêrlands Indie, met den 30sten dezer, een eervol ontslag uit zijne betrekking van directeur-generaal van oorlog verleend, en de generaal-majoor *H. R. Trip*, directeur van het departement van den Grootmeester der artillerie, zoo als door ons reeds is gemeld, *ad interim* met de functien van directeur-generaal van oorlog belast wordt.

— Laatstleden zondag heeft Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* op het kasteel van Windsor afscheid genomen van Hunne Majesteiten den Koning en de Koningin van Groot-Brittanje, en is met den kapitein *Arriëns* naar Portsmouth vertrokken, om zich weder aan boord van *de Zeeuw* te begeven en dadelijk met dit schip naar het Vaderland terug te keeren.

— Naar men verneemt heeft Z. M. de Keizer van Rusland aan onzen landgenoot, den heer *van Overmeer Fischer*, schrijver van het bekende werk over Japan, een' fraaijen gouden ring met diamanten omzet ten geschenke gezonden.

— Te 's Bosch is den 19den dezer in den hoogen ouderdom van bijna 96 jaren overleden *Adam Strikkers*, het aanzienlijk getal van 98 kinderen, kinds-kinderen en kinds-kinds-kinderen nalatende. 56 jaren bekleedde hij den post van nachtwaker en was eerst sedert zes jaren als zoodanig van stadswege gepensioneerd.

— Naar luid van berigten uit Petersburg van 12 september, heeft de ontblooting en plegtige inwijding der Alexander-zuil aldaar daags te voren, in tegenwoordigheid van eene tallooze volksmenigte, op de te voren aangekondigde wijze, plaats gehad. Van de plegtigheid dezer gebeurtenis en het indrukwekkende van het geheele schouwspel, kan men zich een flaauw denkbeeld vormen, wanneer men verneemt, dat daarbij niet minder dan 105,000 man troepen van alle wapen, tegenwoordig waren: namelijk 16 regimenten garde infanterie, 12 regimenten van het grenadierkorps, 18 regimenten kavallerie dier beide korpsen en derzelver gezamenlijke artillerie met 248 stukken geschut, welke bij de ontblooting van het voetstuk der zuil gelijktijdig een salvo gaven. Ook de op de Newa gestationeerde 15 oorlogsvaartuigen losten van tijd tot tijd vreugdeschoten. — Gedurende de twee eerstvolgende maanden verwacht men, dat het te Petersburg, naar evenredigheid, zeer stil zal wezen, vermits de Keizer naar de zuidelijke deelen des rijks en de Keizerin naar Berlijn vertrekt.

Ter gelegenheid der ontblooting van de *Alexander*-zuil hebben onder anderen vele Polen kwijtschelding van straf bekomen.

— Wegens de spoedige overbrenging naar Londen van het verslag van den, aan lord *Grey* te Edinburg aangeboden gastmaaltijd wordt van Londen het volgende gemeld:

» Om het allereerst een geregeld verslag van het diner te hebben, had de *Times* vier stenographen naar Edinburg gezonden. De drie eersten hadden den tijd hunne teekens in orde te brengen en voor den druk gereed te maken, terwijl de laatste nog bezig was met de zijne op te zamelen. Toen deze zijne teekens opgesteld had, togen de vier snelschrijvers in een met vier paarden bespannen rijtuig, derwijze ingerigt dat het laatste gedeelte van het verslag gedurende de reis kon in orde gebragt worden. De paarden waren op de verschillende stations besproken, onder uitdrukkelijke voorwaarde van 16 Engelsche mijlen in het uur af te leggen. Te half een ure na middernacht van Edinburg vertrokken werden de reizigers, door eenige toevallen onder weg, nog opgehouden; maar kwamen toch des anderen daags 's morgens vroeg ten 6 ure te Londen aan, en als ten elf ure des Woensdag morgens, uitgegeven *Times* hield al de redevoeringen in den voornacht van Maandag op Dingsdag, op gemeld prachtig diner, te Edinburg uitgesproken.

De reiskosten door de eigenaars van den *Times* betaald hebben nagenoeg 3000 guldens beloopen.

De *Morning Chronicle* had slechts twee snelschrijvers naar Edinburg gezonden, wier reiskosten ongeveer 1000 guldens bedragen hebben.

ben. Zij kwamen te Londen slechts achttien uren later dan die van den *Times* aan. Wanneer men bedenkt, dat het geen wat buitengewone aangelegenheid betrof, kan men nagaan welke opofferingen zich de Engelsche drukpers getroost, om de nieuwsgierigheid van het publiek te voldoen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten September.

Uit Berlijn schrijft men van 21 September: » Z. K. H. de Kroonprins is van Stargard alhier aangekomen, alsmede uit Dresden de Beijersche buitengewone gezant en gevolmagtigde minister aan ons hof, graaf *von Luxburg*.

» Dezer dagen hebben de gewone herfst-manoeuvres, met de vroeger aangekondigde parade, een' aanvang genomen. Dezelve werden met de hooge tegenwoordigheid vereerd van Z. M. den Koning, HH. KK. HH. de Prinsen en Prinsessen van het Koninklijk huis, den hertog *van Cumberland*, den erfgroothertog *van Mecklenburg-Schwerin*, als ook van verscheidene vreemde generaals en staf-officieren. Het schoonste weder begunstigde deze parade. Nadat Z. M. de gelederen langs gereden had, liet Hoogstdezelve de troepen voorbij zich defileren en betoonde, na het einde der parade, zijne hooge tevredenheid. Heden zullen de verdere krijgsoefeningen voortgezet worden.

» Z. D. Prins *Frederik* van Hessen-Kassel, generaal-majoor en kommandant der 11de brigade kavalerie, is door Z. M. tot kommandant der 1ste leger-divisie, te Koningsbergen, benoemd.”

— Uit Bern meldt men dat het oefeningsleger, dat een geruimen tijd te Thun vereenigd was, op den 14den dezer is ontbonden, en de onderscheiden contingenten huiswaarts zijn gekeerd. Het is door de uitkomst gebleken, dat de bezwaren door de Bernsche afgevaardigden in den landdag geopperd, over de vermoedelijke gevolgen der verbittering, die door het dragen van vreemde kleuren door de Neuenburgsche troepen was ontstaan, merkelijk waren vergroot, daar toch de goede orde niet is gestoord geworden, en deze troepen onder het gejuich hunner medeburgers behouden in hun kanton zijn terug gekeerd.

Het Zwitsersche voorzittend kanton heeft onder dagteekening van den 3den dezer aan de overige bondsleden eene nota van het Badensch gouvernement medegedeeld, waarbij het handelsverdrag dat tusschen beide staten bestaand wordt opgezegd, in geval en tegen den tijd dat het Groot-hertogdom zich aan het Pruissisch tolstelsel mogt aansluiten.

— Uit Rome meldt men van den 10den dezer, dat dom *Miguel* tot dien dag van den Paus geen tegenbezoek had ontvangen, zoo als zulks anders ten aanzien van gekroonde hoofden de gewoonte is. Echter wordt zulks door sommigen aan ongesteldheid toegeschreven. Dagelijks werd het gevolg van genoemden Vorst grooter, en scheen hij zich voorweerst te Rome te willen vestigen. - Ook in den Kerkelijken Staat hebben er in het laatst der vorige maand schrikkelijke onweders gewoed, en veel schade aangerigt.

— Onder dagteekening van den 2den dezer meldt men uit Konstantinopel:

» Nadat alle berigten uit Syrien en Egypten bevestigd hebben dat de opstand in het eerste dier landen is gedempt, heerscht er met betrekking tot deze gebeurtenissen ook hier wederom de grootste rust. Van het uitloopen eener Turksche vloot wordt niet meer gesproken. Het verlies door het Egyptisch leger bij den opstand geleden wordt op 800 a 1000 man begroot.

» De Russische gezant *Butenieff*, is op den 29sten der vorige maand met het fregat *Erivan* van Odessa alhier aangekomen.

» De pest rigt hier bij voortduring groote verwoestingen aan; onlangs is de tolk van het Engelsch gezantschap, de heer *Wood*, daaraan overleden, hetgeen onder de franken geenen geringen schrik verspreidde.”

— Te Weenen waren den 16den dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 99 1/16; 4 pCt. 89 1/16; Partialen 137 3/4; Bankactien 1240.

ENGELAND.

LONDEN, den 24sten September.

Al de aanwezige ministers zijn gisteren bijeengekomen, en hebben eene langdurige conferentie gehouden. De Fransche zaakgelastigde en de Spaansche en Portugesche ministers hebben denzelfden dag een onderhoud met lord *Palmerston* gehad.

— Men heeft berigten uit Lissabon tot den 14den september, waaruit blijkt, dat de wet betrekkelijk het huwelijk der jonge Koningin Donna *Maria* den 12den ook in de kamer der Pairs, met 25 tegen 6 stemmen is aangenomen. Deze zaak heeft dus thans haar volle beslag, en men beweert in sommige brieven, dat de stoomboot reeds uit Lissabon is afgezonden, die den jongen hertog *van Leuchtenberg*, welke algemeen als de aanstaande gemaal der Koningin beschouwd wordt, naar Portugal moet overbrengen. Ook in de kamer der Pairs zijn sommige leden, en met name de markies *de Loulé*, die met eene zuster van Dom *Pedro* gehuwd is, er voor uitgekomen, dat men met deze zaak zulk eenen geweldigen haast maakte, omdat men het uiteinde van Dom *Pedro* binnen zeer korten tijd voorzag. Zeker gaat het, dat de gezondheid van dien Vorst zeer verswakt en wankelende is. Volgens sommigen is hij door waterzucht aangetast.

In de kamer der Portugesche afgevaardigden zijn vrij hevige woordenwisselingen gevoerd over de verkiezing van den heer *Pisarro*, uit Oporto; met 54 tegen 45 stemmen, werd zijne verkiezing als afgevaardigde niet geldig verklaard. De maarschalk *Saldanha* schijnt een der hoofden van de oppositie in deze kamer te blijven.

De heer *de Castro* had een ontwerp van wet voorgedragen, houdende, dat degeen, die den overweldiger had gediend, niet de Koningin zou mogen dienen.

De hertog *de Palmella* was bepaaldelijk tot voorzitter van de kamer der pairs benoemd.

Het fransche regiment, dat zich, eenige dagen te voren, aan verregaande ongeregeldheden had schuldig gemaakt, was ontbonden.

De admiraal *Napier* was in verschil met de regering, omdat genoemde vlootvoogd eenige voorkeur scheen te geven aan de zeelieden, die aan de jonge koningin getrouw waren gebleven, boven diegenen welke dom *Miguel* hadden gediend; hetgeen, met het oordeel der regering, met de algemeene kwijtschelding niet strookte.

— Uit Spanje heeft men geene nadere berigten. Alleen wordt in bijzondere brieven uit Bayonne, van den 17den, gemeld, dat al de in de Fransche bladen voorkomende berigten, nopens de ziekte van don *Carlos*, verzonnen zijn. Deze vorst genoot de beste gezondheid en maakte somtijds 10 tot 12 uren daags te paard. De insurgenten hebben overvloed aan geld, maar gebrek aan wapenen en kleederen.

— De 3 pCt. geconsolideerde stonden gisteren 90 7/8 à 3/4; Nederl. 2 1/2 pCt. 51 1/2 à 3/4; 5 pCt. 99 3/4 à 7/8; Portugal (nieuwe bons) 81 1/4 à 1/2; Spanje (1822) 52 à 1/4.

De burgeroorlog en de regeringloosheid breiden zich in Spanje van dag tot dag meer uit, en in Engeland smeult eene crisis onder het verwoeste gedeelte van de oude constitutie; Frankrijk heeft voor de gevolgen zijner staatkunde, in het Schiereiland, voor en na den dood van *Ferdinand VII* gehouden. Don *Carlos* of eene republiek, beiden even gevaarlijk voor het Fransche *juiste milieu*, staan in Spanje voor de deur. De Noordsche mogendheden blijven steeds gewapend, en voorbereid op de dingen die er komen moeten; Nederland is begonnen zich trapsgewijze te ontwapenen.

Ziedaar den toestand van ons werelddeel in een paar ruwe trekken geschetst; en het is bij dien stand van zaken, dat de organen van het Fransche ministerie, nog in deze dagen, de loftrompet durven steeken, over het geluk dat de Julij-omwenteling Europa heeft aangebragt. In het oog van die mannen genieten de volken eene gewenschte rust, en begint Europa zich meer en meer in het Julij-evenwigt te vestigen. Zij moeten wel verre van zich afgescheid hebben alle beginselen van opregtheid en trouw, om, met de onbegrijpelijkste miskenning der waarheid, te blijven volbarden om de verblinde volken al verder op den dwaalweg te brengen en het terugkeeren al moeijelijker te maken.

Er bestaat, bij de tegenwoordige gesteldheid van zaken in Europa, geen vastheid, geene overeenstemming van beginselen, geen het minste evenwigt meer. Droefheid en zorgen zich wendt, ontwaart men woelingen, ongerustheid en wantrouwen. Het voorledene is vergeten en de toekomst wordt met angst te gemoet gezien.

Frankrijk gevoelt het; het ziet met angst de schijnbare rust der partijen, die sedert vier jaren zijnen boezem verscheuren; het merkt maar al te zeer, dat die partijen zich voorbereiden, en op eene gunstige gelegenheid wachten, om te heviger los te barsten. De tegenwoordige orde van zaken in Spanje, door Frankrijk en Engeland daargesteld, is reeds, hoe kort derzelver bestaan ook dagteekent, door de beginselen, waaruit zij is voortgesproten, ondermijnd; zij waggelt naar alle kanten. Door de democratie aangevallen, vindt het Spaansche juiste midden geen steunpunt, noch heeft innerlijke kracht genoeg, om dien aanval weerstand te kunnen bieden, en zulks, omdat hetzelve den moralen band tusschen de geregeerden en de regeerders verbroken heeft. De Spaansche natie zal zich nu aan eene bloedige omwenteling onderwerpen moeten, in eenen ultra democratischen zin, of wel aan eene restauratie, want het bewind der koningin-regentes is, moreel gesproken, reeds geëindigd. Welken invloed beide deze gebeurtenissen op den gang der zaken in Frankrijk zouden hebben is ligtelijk te begrijpen. Van dag tot dag, van uur tot uur wordt het bewind in het laatstgenoemde land bedreigd, door de vruchten van deszelfs eigen-handen arbeid. Gezegende omwenteling, die zooveel heils aan Frankrijk en Europa heeft aangebragt!!

De tegenwoordige schijnbare rust in Engeland, biedt weinig geruststellender uitzigten aan. De grootste roervink van zijnen tijd, de beruchte *O'Connell*, is werkzaam, om aan Groot-Brittannië den laatsten slag toe te brengen. De hervorming heeft hem den weg gemakkelijk gemaakt, en zijn jongste triomf op het waggelende ministerie heeft hem nieuwe krachten gegeven, ter bereiking van zijn groot doel. Welligt heeft Frankrijk daarin de hand; welligt lacht de afscheiding van Ierland hetzelve even zoo aangenaam toe, als eene fransche constitutie in het Schiereiland, en echter zouden meer dan waarschijnlijk voor hetzelve daaruit dezelfde gevaren voortvloeijen. Van Belgie zullen wij maar niet spreken; het is thans minder dan ooit; men vergeet het, en, wat erger is, het wekt noch medelijden, noch verachting meer op. Onafscheidelijk aan Frankrijk gebonden zal het dat land volgen, doch met twee zeer onderscheidene principes worstelende, verliest het in alle ge-

vallen, bij eene eindelijke beslissing, hoe deze ook uitvalle, derzelfs zoogenaamde onafhankelijkheid.

Men heeft vroeger wel willen beweren, dat een [illegible] oorlog om principes niet meer mogelijk was; men gaf duidelijk voor, dat deze, in eenen strijd van eene halve eeuw, zich wederzijds vernietigd hadden, en dat de heldere stralen der Julij-zon een geheel nieuw beginsel zou beschijnen en doen zegevieren. Het is waar, het groote werk van het Weener-congres is verbroken; doch is iets anders er in de plaats voor gekomen? Hetgeen tot nu toe is opgebouwd kenmerkt zulks evenwigt, of vastheid, in den zin zoo als de vroegere Weener-diplomaten deze als grondbeginsel vaststelden? Neen, de democratie en het monarchale beginsel hebben zich vier jaren lang op den strijd voorbereid. De eerste gaat steeds voorwaarts, doch ook het laatste is niet geweken, en eindelijk moeten toch deze beginselen eens op elkander stooten. Elk berekent voor zich eene gunstige uitkomst, door het toeval of de omstandigheden aangebragt, die overwigt in krachten moet aanbrengen; en juist uit dat wachten, uit dat leven op den dag, kunnen nimmer vertrouwen, vastheid noch evenwigt voortkomen. Ook is het niet mogelijk, dat er in dien toestand een verdrag gesloten wordt, 't welk de algemeene belangen van ons [illegible] zoude te zamenvatten, [illegible] 1815; en zoodanig verdrag toch zal alleen het evenwigt kunnen herstellen. Ziedaar dan den toestand van Europa; als 't ware aan eenen melaatschen gelijk, wiens wonden en pestbuilen dagelijks verergeren. Wie zal het gezonde gedeelte van het ligchaam nog redden en behouden?

CLAUDE GUEUX, DE MOORDENAAR.

Nog iets uit de hedendaagsche Fransche Letterkunde.

Een nieuw en treffend voorbeeld van de buitensporigheden, waartoe zich de hedendaagsche Fransche schrijvers, ter ondermijning van alle zedelijkheid en maatschappelijke orde, laten vervoeren, heeft wederom het Hoofd der zoogenoemde *École Moderne*, de bekende VICTOR HUGO, gegeven. In 1832 werd een zekere dief en moordenaar, met name CLAUDE GUEUX, ten gevolge van een regterlijk vonnis en het verwerpen van zijn verzoek om gratie, ter dood gebragt. HUGO, aanwende op alles wat strekken kan, om ingang te doen vinden aan zijn geliefkoosd stelsel, dat de tegenwoordige maatschappij, met hare instellingen en wetten, geheel moet veranderd en vernieuwd worden, heeft het lot van CLAUDE GUEUX te baat genomen, om in zijnen reuzen-schedel (*crane-géant*), zoo als een zijner vleijers zich ten zijnen aanzien heeft uitgedrukt, een stukje te ontwerpen, hetwelk de gedienstige *Revue de Paris* gretig – immers het was van den grooten HUGO – heeft opgenomen, en waarvan wij hier eenige zinsneden laten volgen:

» CLAUDE GUEUX dan, zegt HUGO, was een *eerlijk* (1) werkman te » *Parijs*; hij had *een meisje*, een kind. Gedurende zekeren winter leden » alle drie honger en koude. Op zekeren dag hadden de moeder en het kind » vuur en brood; CLAUDE werd veroordeeld tot vijf jaren gevangenis, want » hij had *zijne vrouw* (?) en zijn kind belet om te sterven; hij had gesto» len. Men zette hem te *Clairvaux* in de gevangenis. Daar scheen men » voorbedachtelijk eene geregtelijke vermoording voor hem te bereiden. Een » cipier, met name M. D... was het werktuig; want hij was jaloersch van » het gezag, 't welk CLAUDE op zijne medegevangenen gekregen had. Het » was een oorlog van mededingers (*rivaux*), een tweegevecht van gelijke » met gelijke, waarin beiden vallen moesten. CLAUDE had sterken honger; » M. D. weigerde hem brood. CLAUDE had eenen vriend aan zich verbon» den; M. D. ontnam hem dien vriend. CLAUDE smeekte langen tijd; M. D. » was zonder mededogen; het was eene misdaad. CLAUDE sprak regt, ver» oordeelde, en bragt het vonnis tegen den schuldige ten uitvoer. M. D. » door vijf bijlslagen getroffen, ontving het loon, 't welk zijne uitterlingen » verdiend hadden: CLAUDE had hem gedood in eenen toestand van *wet» tige zelfverdediging*. En desniettegenstaande heeft men op den 16 » Maart 1832 een Procureur des konings gevonden, om hem aan te klagen, » en 12 ingezetenen van *Champagne*, die men Heeren Gezworenen noemde, » om hem ter dood te veroordeelen, na een vierendeel uurs beraadslaging. » Velen hunner, 't is waar, hadden opgemerkt, dat de beschuldigde GUEUX » heette, en dit had eenen diepen indruk op hen gemaakt. GUEUX *weigerde » om te ontsnappen*, en den 8 Junij 1832, des morgens te acht uur, » viel dat edele en verstandige hoofd (*cette noble et intelligente tête*) van » de romp. Men had een marktdag gekozen voor de teregtstelling, omdat er in » *Frankrijk* nog half-wilde buurten schijnen te zijn, waar men er zich op be» roemt, wanneer de Maatschappij een mensch doodt. De eenige misdaad van » CLAUDE was, dat hij door het lot geplaatst is geweest in eene Maatschappij, » zoo slecht ingerigt, dat hij eindigde met te stelen, en door de Maatschappij » in eene gevangenis, zoo slecht ingerigt, dat hij eindigde met te dooden." Uit deze voorstelling van het geval van den veroordeelden GUEUX trekt nu de scherpzinnige schrijver deze leeringen: » Maakt andere strafbepalingen, andere wetboeken, andere gevangenissen, andere regters, keert alles het onderste boven, om van nieuws op te bouwen, en *spreekt geen kwaad van de hedendaagsche school*." — Ongelukkig voor den roem van HUGO, maar gelukkig voor alle beminnaars van waarheid en regt, is er een zekere Heer DE MONGIS voor den dag gekomen, misschien wel een van de 12 *ingezetenen van Champagne*, [illegible], die met de proces-stukken voor zich, een [illegible] HUGO heeft geschre-ven, waaruit blijkt, dat de voorstelling in de *Revue de Paris* een schandelijk zamenweefsel is van leugens, en waarin de volgende bijzonderheden worden aan den dag gebragt. CLAUDE GUEUX was geen eerlijk werkman te *Parijs*, maar een [illegible] op het platte land; hij had geen meisje en geen kind, maar hij had vuur en brood, en een paar stevige armen om het te verdienen. Hij bestal zijnen meester, die hem de kost gaf, en werd tot eene gevangenisstraf veroordeeld. Hij stal nog eens, en werd te *Clairvaux* voor de tweede maal opgesloten. Zijn hevig karakter, zijne overhelling tot luiheid en ontucht had eenige gestrengheid van zijne bewakers noodzakelijk gemaakt. CLAUDE GUEUX trad op zekeren tijd (het was in 1827) naar den cipier DELACELLE toe, ontrukte hem zijn sabel, en deed eene poging hem die in de borst te stooten. Voor het Hof van Assises van *l'Aube* gebragt, werd hij, in weerwil van vele bezwarende[n], vrijgesproken. De naam van *Gueux* schijnt dus op die 12 ingezetenen van *Champagne*, welke men Heeren Gezworenen noemde, geenen nadeeligen indruk gemaakt te hebben. In 1832 bevond GUEUX zich voor de derde maal bij DELACELLE in de gevangenis. Deze man had de *barbaarschheid* van te verlangen, dat zijn gevangene zich aan eenigen arbeid gewende, van zijn hart althans eenigermate te willen vormen, zijn verstand te willen verlichten; want in die *slecht ingerigte* gevangenis vond men bijbels en leesboekjes. De *wreedaardige* cipier poogde de gulzigheid van zijnen gevangenen te leiden tot zijne zedelijke verbetering; hij ging nog verder en ontdekte tusschen GUEUX en zijnen vriend ALBIN eene betrekking van afschuwelijke ontucht. ALBIN werd verwijderd. Reeds eenmaal was GUEUX de verdiende straf ontkomen; deze gedachte voegt zich bij eene andere: DELACELLE heeft den dood verdiend; en op zekeren avond werd den *onmenschelijken* cipier door den *edelen en verstandigen* CLAUDE GUEUX met *drie* zware bijlslagen den schedel gekloofd. Het schijnt, dat *vijf* bijlslagen de daad in het oog van HUGO nog grootscher zouden gemaakt hebben. Wederom voor het Hof van Assises gebragt, werd GUEUX deze reis schuldig verklaard, ter dood veroordeeld, en de dag waarop zijn hoofd op het schavot viel, was geen marktdag, maar die het aanzagen of hoorden, schaamden zich niet met eenig teedgevoel de opmerking te maken, dat zoo de Jury van 1827 de *barbaarsche en bloedaardige* doodstraf tegen den misdadiger had uitgesproken, de Maatschappij een moord minder en een achtenswaardig huisvader meer zou geteld hebben.

Wij hebben nog geenszins al de bijzonderheden aangevoerd, waardoor de Heer DE MONGIS bewezen heeft, hoe HUGO's verhaal van het proces tegen GUEUX gevoerd, een zamenweefsel is van leugens. Maar het bovenstaande zal wel voldoende zijn, om er een denkbeeld van te geven; en wij hebben gemeend, dat de mededeeling daarvan van eenig nut kon wezen. De *Revue de Paris* wordt ook hier te lande veel gelezen, en bevat dikwijls verdienstelijke en altijd wel-geschrevene stukken: maar wij zijn voor niets meer beducht, dan dat de strekking der nieuwere Fransche Letterkunde, om hatelijk te maken wat eerwaardig is, en eerwaardig wat hatelijk is, om zelfs de leugen te baat te nemen tot opruijing der gemoederen tegen de bestaande Magten en regterlijke instellingen, en ter ondermijning van de wezenlijkste grondslagen der Maatschappelijke orde en van het geluk der volken, ongevoelig haren verderfelijken geest aan de argelooze gemoederen van niets kwaads vermoedende lezers onder ons mededeelen. Twee dingen zijn in het bedoelde stuk van VICTOR HUGO opmerkelijk: het eerste is dit, dat hij zelf eene nadrukkelijke waarschuwing geeft om tegen hem en zijne school op onze hoede te zijn. Want, nadat hij het voorbeeld van GUEUX gebruikt heeft, om te betuigen, dat de maatschappelijke orde eene geheele omschepping moet ondergaan, laat hij er in éénen adem op volgen: *spreekt geen kwaad van de hedendaagsche school*; met andere woorden: laat *ons* begaan en die omkeering van alles zal tot stand komen, en de tijd zal aanbreken waarin goed zal heeten, wat nu slecht genoemd wordt; waarin edel zal schijnen, wat nu voor afschuwelijk wordt gehouden; waarin de grootste spierkracht het grootste regt zal wezen. Het tweede is dit, dat in den *reuzen-schedel* van den *grooten denker* de gedachte niet is opgekomen, hoezeer hij zich in gevaar stelde van zich en de school, aan welker hoofd hij staat, aan de kaak gesteld te zien; gelijk nu werkelijk het geval is. Zoo kan ook de scherpziende met blindheid geslagen worden! Mogt het in dit geval strekken, om van velen de oogen te openen! en anderen voor verblinding te bewaren!

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

De [illegible] van teeken-, schilder-, beeldhouw-, bouw- en graveerkunst der stad *Gent* heeft, bij Programma, de volgende onderwerpen, ter mededinging voor 1835 opgegeven:

SCHILDERKUNST. 1. Eene schilderij, getrokken uit de Grieksche geschiedenis, voorstellende *Alexander, die de hand van Campaspe aan den schilder Apelles schenkt.* Prijs, eene gouden medaille, ter waarde van 800 franken. 2. Een huisselijk tafereel, (*tableau de genre*) voorstellende de *goed-gelukzegster*. Prijs, gouden medaille, ter waarde van 400 franken. 3. *Landschap*. Boschachtig gezigt, bij avondstond. Prijs, gouden medaille ter waarde van 400 franken. 4. Huisselijk tafereel (uitsluitend voor dames, om naar te dingen) tot onderwerp hebbende *de moederlijke les*, of eene huismoeder, die in eene zaal hare 2 kinderen onderwijst. Prijs, gouden medaille ter waarde van 400 franken.

BOUWKUNST. — Een *burger gasthuis voor de stad Gent*. Prijs, gouden medaille ter waarde van 500 franken.

BEELDHOUWKUNST. Een *bas-relief* in gips, verbeeldende de wetenschappen,

letteren en kunsten, zich beijverende om hare hulde toe te brengen aan de nagedachtenis van wijlen CHARGAS van Hulthem, lid van het Koninklijk Instituut der Nederlanden enz. Prijs, gouden medaille, ter waarde van 500 franken.

GRAVEERKUNST. Een eerepenning wordt uitgeloofd voor de beste, met sterk water geëtste prent, naar eene teekening of schilderij van de compositie des graveurs. 2. Dergelijke medaille voor de beste gegraveerde plaat, naar een nog ongegraveerd openbaar gebouw, van binnen te zien. 3. *Houtsneeplaat.* Eene andere medaille voor de beste hout- of metaalsnede naar eene goede teekening, in den trant van BEWICK, NESBIT, THOMSON, GUBITZ, HÖFEL, enz. 4. Een eerepenning aan den medaille-graveur, die de fraaiste medaille levert, gegraveerd na de laatste Tentoonstelling in 1832.

TEEKENKUNST. *Naar het antieke.* De eermedaille voor de beste teekening (door een kweekeling of oud-kweekeling van de akademie te *Gent*) naar de groep van *Silanus en Bacchus*, gemeenlijk *Saturnus* genoemd. 2. *Ornament-teekening.* Eene zilveren eermedaille voor de beste teekening, voorstellende eene sierlijke schoorsteen-decoratie, met eenen spiegel.

Alle stukken, voor de prijsdinging moeten voor den 14den Junij 1835 ingezonden worden, zullende ook alle andere voortbrengselen van teeken-, schilder-, beeldhouw- en bouwkunst en andere, door levende meesters of kunstenaars worden aangenomen, om op de Tentoonstelling, zonder naar den prijs te dingen, te worden voorgesteld. Deze Tentoonstelling zal geopend zijn van 29 Junij tot en met 31 Julij 1835.

Te *Brussel* zal den 15den Augustus 1835 eene algemeene Tentoonstelling van voorwerpen van nationale nijverheid plaats hebben.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 25sten September.*

	laagste koers	hoogste koers	koers 4 en half		laagste koers	hoogste koers	koers 4 en half
NEDERLAND. pCt.				pCt.			
N.Werk. Schuld 2½	51 7/8	52	51 15/16	Cert. dito 1831 5	97 7/8	98	
dito dito 5	98 5/8	98 3/4	98 5/8	Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. dito	1 5/32			Cert. te Hamb. 5			
Kansbill. dito	22 1/2	22 9/16	22 1/8	Ins. in Assig. 6	68 7/16	68 5/8	68 9/16
Amort. Synd. 4½	90 7/8	90 1/4	90 1/4	Certific. dito. 6	68 1/4		
Dito dito. 3½	75			POLEN.			
Schatkistbill. 6	100 1/4	100 3/8		Aand. L. fl. 300	117 1/2		
Oorlogslast. 5				PRUISSEN.			
Leening 1831. 6				Dito dito Rots. 5	102 3/4	103	
Handelmaats. 4½				OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Aand. L. ƒ 100.			
Inn. Grootb. 3				Dito dito 250. 4	424		
ENGELAND.				Metalliek. 5	98 1/4	98 5/16	
Dito p. 12 Ang. 3				Dito L. gen. 5	98	98 1/8	
SPANJE.				Dito. 2½	51 3/4		
Certific. Amst. 5	38 1/4	38 9/16	38 3/8	Obl. *Goll & C.* 5			
Dito ƒ 1000. 3	25	26	26	Dito. 4	87 1/4	87 1/2	87 1/2
Uitgest. pr Ocn. 5	10 3/4	10 7/8		Ween. B. act. 3			
Cert. bij Lond. 5	39 7/8	39 15/16	39 5/8	N. Ween. Aand.	690		
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certific. *L & R.* 5	26 1/2			Leen. te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5				BRAZILIEN.			
Leen. Lond. R. 5				Dito *Rotsch.* 5	77 5/8	77 3/4	77 5/8
RUSLAND.				GRIEKSCHE			
Obl. *Hope & C.* 1815 5	102 5/8			Dito te Lond. 5			
Dito 1828 5	103 1/2	103 3/4					

VERKOOP OP REGTERLIJK GEZAG.

Op Dingsdag den dertigsten September achttienhonderd vier-en-dertig, des voormiddags ten elf ure, zal er in de huizingen, staande te Breda, in de Reigerstraat, letter D, nummers 32 en 45, worden overgegaan tot den openbaren Verkoop, aan den meestbiedenden, *om kontant geld*, van eene partij LAKENSCHE en andere PETTEN, KATOENEN, ELLEN- en andere WINKELGOEDEREN, LEDIKANTEN, ROL-BUREAU met Mahonyhout ingelegd, dito CHIFFONNIERE, TAFELS, LATAFELS, STOELEN, SCHILDERIJEN, MEUBELEN, HUISRAAD, KOPER en TIN, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

ZEGT HET VOORT.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene sterke en zeer gemakkelijke *KAPCHAIS* voor één Paard. Te bevragen bij J. JANSE, Logementhouder te 's Bosch. Brieven *franko.*

NEDERLANDSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

DIENST VAN

ROTTERDAM OVER ARNHEM

EN NYMEGEN NAAR KEULEN EN VICE VERSA.

De Directie van gezegde Maatschappij maakt bekend, dat uit hoofde van den lagen Waterstand op de Rivier *de Lek*, de dienst op *Arnhem*, vooralsnog moet blijven geschorst, doch dat de Stoombooten op dezelfde dagen, van *Rotterdam* over *Nymegen* zullen varen, zoodat de dienst tusschen *Rotterdam*, *Nymegen* en *Keulen* onafgebroken, is geregeld als volgt:

Van Rotterdam naar Nymegen.

Zaturdag 27 Sept., des morgens ten 6 ure.
Zondag 28 „ „ „ 6 „
Maandag 29 „ „ „ 6 „
Dingsdag 30 „ „ „ 9 „

Van Nymegen naar Keulen.

Zaturdag 27 Sept., des morgens ten 6 ure.
Zondag 28 „ „ „ 6 „
Maandag 29 „ „ „ 6 „
Dingsdag 30 „ „ „ 6 „

Van Keulen naar Nymegen.

Zaturdag 27 Sept., des middags ten 6 ure.
Zondag 28 „ „ „ 6 „
Maandag 29 „ „ „ 6 „
Dingsdag 30 „ „ „ 6 „

Van Nymegen naar Rotterdam.

Zaturdag 27 Sept., des morgens ten 6 ure.
Zondag 28 „ „ „ 6 „
Maandag 29 „ „ „ 8 „
Dingsdag 30 „ „ „ 8 „

** De Boekhandelaar, JOH. NOMAN EN ZOON, te Z.-Bommel, zijn door aankoop uit de fondsen van de heeren M. WESTERMAN EN ZOON, J. GUYKENS en L. VAN ES, eigenaar geworden van:

1. L. LAX, Avonturen en Zonderlinge Ontmoetingen of Gedenkschriften van een Schoorsteenveger. 2 deelen in gr. 8°, met vignetten, 1832 . . . . . ƒ 4,40.
2. NAPOLEON EN LAURA, of het Schoone Meisje van *Orgon*, benevens een Bloemkrans, uit waarheid en dichting geschetst, in gr. 8°. met vignet, 1832 . . . . » 2,90.
3. STORCH, de Eerste Liefde van *Gustaaf Adolf*, Koning van Zweden, geschiedkundige roman. 2 deelen in gr. 8°, met vignetten, 1832 . . . . . » 6,00.
4. HAZEU, Cz. (JOH.), Liederen aan den Huisselijken Godsdienst gewijd, gr. 8°. met vignet, 1830 . . . . » 2,40.
5. BROUSSAIS, Zijne Leer en Hare Gevolgen beknopt voorgedragen, met eene Voorrede van *H. van der Bruggen*, gr. 8°, 1829. . . . . » 1,10.
6. WESTERMAN, (M.), Dichterlijke Mengelingen, gr. 8°, in carton met vignet . . . . ƒ 2,00.
7. „ „ De Invloed der Vrouwen. 2e druk, gr. 8°, in carton met vignet » 2,20.
8. „ „ Dichtstukken. 2 deelen, gr. 8°, in carton met vignetten . . . » 6,00.
9. „ „ Viertal Vaderlandsche Gezangen, gr. 8° . . . . » 0,60.
10. „ „ Uitboezeming van Mijn Gevoel, gr. 8° . . . . » 1,00.
11. „ „ Gedichten. 4 deelen, post-formaat met vignetten . . . . » 6,00. Idem op velijn papier . » 7,20.

BIJ BROESE EN COMP. TE BREDA,

IS GEDRUKT EN IN DE VOORNAAMSTE BOEKWINKELS IN ONS RIJK ALOM VERKRIJGBAAR:

I. Mr. G. DORN SEIFFEN. *Handboek der Algemeene Geschiedenis.* Geschiedenis der Oostersche Volken. 1ste deel, 2de druk . . . . . ƒ 1,80.
——— Geschiedenis der Grieken. 2de deel, 2de druk . . . . » 2,40.
——— Geschiedenis der Romeinen. 3de deel, 2de druk . . . . » 3,90.
——— Geschiedenis der Middel-eeuwen. 4de deel. . . . . » 4,80.
——— Nieuwe Geschiedenis. 5de deel, 1ste stuk . . . . » 4,90.

II. ——— Handleiding der Algemeene Geschiedenis voor het onderwijs in Gymnasiën. Na opgemelde volgorde in 5 stuks komplect . . . . » 2,85.

III. J. BOSSCHA. *Schets der algemeene Geschiedenis en van die des Vaderlands.* 2de druk. In één deel komplect » 2,40.

Dit werk is in drie afdeelingen onderscheiden, waarvan de eerste van bl. 4–120 de Oude Geschiedenis bevat: van de schepping des menschdoms (4000 jaren voor CHRISTUS) tot aan de vernietiging van het Romeinsche Rijk in het Westen (500 jaren na CHRISTUS). De tweede – van bl. 120–182 de Geschiedenis der Middel-eeuwen (500-1500 jaren.) De derde tot aan onzen tijd.

IV. ——— *Grieksche Themata, of Verzameling van Opstellen*, tot het aanleeren van de Grieksche taal, naar de aangewezene regelen van derzelver Syntaxis. Eerste klasse, 2de druk . . . . » 1,10.
——— 2de en 3de klasse, 2de druk . . . » 1,40.
——— 4de klasse, 2de druk . . . » 1,20.

V. NIEUW NEDERDUITSCH-FRANSCH EN FRANSCH-NEDERDUITSCH ZAK-WOORDENBOEK, volgens de spelling van de Heeren *Siegenbeek* en *Weiland*, bevattende: al de in beide Talen algemeen aangenomene woorden, benevens derzelver beteekenissen, en verrijkt met de meest gebruikelijke Kunstwoorden. Ten dienste der scholen. In twee deelen, ruim 1600 pagina's, dubbele kolommen op velin papier bestaande, voor den geringen prijs van . . . . » 5,50.

VI. LE PETIT TÉLÉMAQUE, ou *Précis des Aventures de ce Héros*; augmenté d'un Petit Dictionnaire Mythologique et Geographique ainsi que d'un vocabulaire des mots les plus difficiles, avec leur traduction en Hollandais, Allemand en Anglais 80 Cents. 2de édition, corrigée et augmentée.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.